

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 2. Probatur Christus probaticâ superior, vt olim ipsis cœlis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](#)

§. 2. Probatur Christus probaticā superior, ut
olim ipſis eolis.

Christi, monet Apostolus, in eo agnosces virtutem, quod egerit, & fuerit operatus, quod nec ipſa tota lex vetus potuit aut agere aut operari. *Quod impossibile erat legi, in quo confirmabatur &c.* Ut subtilem habeo annotationem D. Cyrilli Alexandr. expendens, cur Deus dum celitudinem suam Semitoribus Israēl manifestat, apparetur ecclēs pedibus suis subtērēns, mille stellis instar Saphirorum radiantibus præfulgidos. *Viderunt Seniores D. um Israēl.* & sub pedibus eius, quasi opus lapidis Sapphirini, & quasi calum, cum serenum est. Modo p. orsus ita pendo, responderet D. Cyrill. ut ostenderet Deus, magnitudinem pulchritudinemque tuam ceteris esse superiorem, hoc ei declarandum erat, in eo quod ipsi pro pulcherrimo ac excellentissimo ducerent, scilicet ecclē, cuius stellarēa contignatio ac pulchritudo sydere ab Ēgyptis ut Deus colebat, cum nihil esset illo superius.

A tende (inquit Deus), in ecclē illis, quantum mea sit eminentior altitudo, pulchritudo superior: cum illam quam vos supremam creditis pulchritudinem meis iubilicis pedibus, & quod ex illis arbitramini sublimissimum, illud maximē est inferius, quod eom in me ut inferius representatur, pedes mei sunt, quibus illud velutrum sublimissimum subternit: sed nec ecclēs altitudo vñque ad illud aſcendit, quod in me videtur humillimum: mons vester mihi validus est.

Quia in Ēgypto filii Israēl colauerunt creaturam, & calum Deum appellabant, id est rerum ibi Deum, super ipsum quoque firmamentum fidem apparuit, ut intelligerent, illam omnia sub pedibus habere, & ipsius caelē esse Dominum, & illius effigiem.

Irrefragabilis altitudinis suæ probatio, eam manifestans in hoc quod ceteris altius estimatur. Credo quoque, quod eodem modo Christus voluerit sua mortis hora ostendere potentiam. Ut enim is vincēt comprehendenteretur, tota concurrit in unum terrena potestas, in militib⁹ populus Romanus, & in ministris Principum ac Sacerdotum, populus Iudaicus, quorum omnium ei ducem creat Iudam Iehariotem. *Iudas ergo cum acceptisset cohortem, & à consifib⁹ & Pharisæis ministros.* Ad quid tot vires reduplicata? Nimisrum, ut Christi cunctis pateat fortitudo. *Deus in fortibus eius cognoscetur.* Acce-

dunt, illum aggreduntur, impetum faciunt: at uno Christi verbo, quo nihil suavius, in terram cuncti corrumpi luperati. En Christi potestatem: illud enim quod in eo dixerat esse minus validum, vnicum scilicet verbum, mundi debellat fortissimos. Contuere, quod infirmum est 1. Cor. 1. Dei, fortius est hominibus. Potentia enim eius ac robur, coram fortissimo quilibet ac robustissimo patet robustius, videtur potentius, reliqua superat. Hoc hodie perfecit: coram enim totius veteris legis fortissimo, & templi potentissimo, suam illę demonstrat potentiam, explicat robur, dum in cœtu oculi, verbo vñco, quod in illo erat infirmus, curat paralyticum, quem pescina, que apud Iudeos erat omnium potentissimum triginta octo annorum spatio curare nequiterat, nec vñquam poterit. Tale vero fuit hoc virtutis Christi argumentum, ut eā perspecta continuò Principis in eius uenient ac perditionem conspirarent, ut memorat Euangelista. Et hoc quoque adiungit David: *Ecce Reges terre Ps 47.5, congregati sunt, converterunt in unum. Ipsi uidentes sic admirati sunt, confundebantur sunt &c.* Ceterunt mirabilia magna, paralyticum instar cerui subtilitem, sublate in humeros lecto progrederent: & ecce conturbantur, admirantur, concilia cogunt, Christi bellum indicunt: hic enim radiorum solis est effectus, dum clatiū lucent, veleptiliones, auctiōne nocturna comouent, obtenebant & excitant.

Ob quam præcīdam rationē miraculum hoc voluit clatissime manifestari, prōinde sanato cōtam omnibus paralytico praecepit, ut in humeros grabarum tolleret iam robustus, & per vrbis plateas ambularet. *Surge tolle lectum tuum, & ambula;* ut ansam daret miraculi huius manifestationi, sicut sine vlo fuco illud ita cunctis per palam euasit, ut Phatisæi mortales inimici ruderent expedire, illi se deberet opponere, insuper & perseguiri hominem illum, qui tam aperta voce, ac fine vlos verborum involuerat se Filium. *L.* Dei naturalem declarabat ac euulgabat. *Tria* opera mihi occurrint, in quibus, & per *Tria*, quæ se verum esse Deum indicabat, hac in cūi, *opera* facta, & huic intentioni inuixit, ut in ea ipse *Christi* manifestans cognosceretur, ut prælibauimus, *Ri* in & hæc omnia subtiliter enarrat D. Ioannes, cum *dicat*, ille esset, qui in se suscepérat Diuinitatis Christi *hanc* diuiproferre argumenta, ut ait D. Hieronymus. *Pri-* diuum fuit de Adultera, quam Iudei ad Christum *naturam* adducerant in adulterio deprehensam, eunq[ue] *Ioan. 8.1* indicem in hac causa elegerant: hic se Deum ostendit, dum in lucem prodit, iisque Satrapis *aperit*,

aperit eorum cordis abditissima peccata, unica
 scriptura in terra viuis cuiusque celera exarans:
 diuinam suam in tantum declarans auctoritatem,
 vt adulteram in vitroque foro liberam absolue-
 rit, & non solum in interiori, peccata illa sua
 condonans misericors, sed etiam in exteriori,
 cum enim lex tam diuina quam humana eam la-
 pidibus obruit huius criminis ream praepiceret,
 nihilominus in omni iudicio dimisit absolutam;
 vt infra latius exponemus.
 Alterum contigit die Palmarum, quod etiam
 debitis circumstantis referit D. Iohannes: quo
 Christus se Dominum supremum declarauit
 creaturatum, praepiciens vt talis, ad se adduci
 asinam & pulmum, rabidos summorum Sacerdo-
 tum, Phariseorum, Scribarumque reprimens
 impetus, qui iam eum publico concilio reum
 mortis conclamauit, linguis, cordaque permo-
 vens, parum est virorum, sed & puerorum, la-
 etentium, infantium, vt omnes ynatium caderet
 que acclamatione, vox contentiosa, eum fate-
 rentur, ac reciperent ut verum Regem, Domi-
 num, & Deum suum: de quibus proprio loco
 latius. Tertium fuit hodiernum huius paralyti-
 ci, quod siccirum primum fuit quod Christus edidit
 in veræ sua diuinitatis testimonium, ita nedium
 verbo illud declarauit, sed ex professo illam pro-
 bare, ipsilque voluit Phariseis publicare, ne id
 quidem in angulo, sed populoa hac in ciuitate,
 in qua voluit ab omnibus, vt Deus agnoscet, coli,
 adorari. Quocirca praepiciens paralyticō, sanus
 surgeret, iunctim mandat, tollat lectum suum,
 qui utique prenotaret, quod ob hoc illico ludaei
 contra illum iusgerente, eum legis diuinæ trans-
 gressorem arguentes ac festi à Deo mandati vio-
 latorem, quicquid proinde esset Deo ipsi con-
 trarius. Erat autem hoc præceptum de seruan-
 do Sabbato ceteris notissimum, quod in die fe-
 sto nulla ferri onera permittebat: ob collecta
 quippe quedam lignorum legimina, & domum
 relata, praepicit Deus virum lapidari, ut infra
 dicemus. Proinde ultimabant Pharisei nulli pu-
 to homini permisum esse legi subiecto, tollere,
 aut iubere tolli onus in die festo, nisi diuinæ
 polliceretur auctoritate, ipsa lege, superiori. Hanc
 Christus ipsis declarat, se habere, se legis Do-
 minum, legi que ipsa superiorē mantellans,
 dicta sua probans. Diebat illis: quia Dominus,
 est filius hominis, etiam Sabbati. Quocirca dom-
 inum omnes insurgunt, ob prædicta, & insi-
 mulant quod infimo iustifici tollere & abatum
 in die festo, rem, diuina legis cultoribus illici-
 tam, ipse Christus concionem exortus est proli-
 xam, cuius illud statuit fundamentum, quod si-
 lius esset Dei, Deus, vt Pater, omnipotens, pro-
 inde illis hoc primum præfatu: Iesu autem re-
 sponsus eis: Vater meus usque modo operatur, & 5.17.
 ego operor. Mirabile argumentum, vt notant
 Leontius, Theodorus, Mopstesenus, præclari
 inter Græcos expostiores: quasi dicere. No-
 runt omnes, relatum à S. Scriptura, quod Deus
 sex diecum spatio postquam mundum creaverat
 viuens, cessauerit die septimo, quo circade
 eo sic dicitur: Requieuit Deus die septimo. Pro. 6.8.2.
 inde in eius venerabilem memoriam, sanctiss. 24.
 cauit diec septimum, hominibusque præcepit,
 ut dies ille foret illis dies quietis, quo opus ict
 uile facere licet nemini.
 Sic se res habet, verumtamen eo modo Deus 6.8.2.
 die septimo requieuit, ac creare & operari de 11.
 stitit, & eo modo præcepit hominibus ad omni 24.
 Deus opere requiesceret, vt tamen tanquam supremus 24.
 et sic
 ac independens Sabbati, legi que Dominus, ple 24.
 præfata manifest potestate liber, ea ope: audi die 24.
 Sabbato, alisque diebus qualibet, quando & eo
 quo sibi placuerit modo, de quo ilium nemo in
 re redigatur: licet enim ipse legem statuerit,
 superior tamen ipsa legi & ciudicem manuit Do-
 minus absolutus: Si que ceramus, quod ope-
 ra sua faciat in Sabbato, quis vult animas creat.
 Ita Sabatensis, sicut aliis diebus, & mouet & di-
 sponit elementa Sabbato, quasi non in Sabba-
 to. Hoc agit Pater mens, hoc quoque ego ago
 Patris æqualis: Vater meus usque modo operatur,
 & ego operor. Hec audientes iudici, ut serpen-
 tes exacerbarunt, & exinde (telle Euangelista)
 serio Christum persequi coeparent, eumque per-
 dere maligni cogitarunt, existimantes facti lui
 quan dabat, rationem, spacio facto suo esse ne-
 quiorem. Legifragum iudicabant, præcipite Pa-
 ralytico in die festo tollere lectum suum; ac in
 Deum blasphemam illam rationem ab ipso al-
 legaram, quod haec præcipere, sibi licet, quia
 filius esset Dei, Deo in potestate operandi,
 qualis, quo tempore, quo modo expedire ipse
 ius caret. Proprie ter ergo magis quererant enim in 5.18.
 dei interficie quia non solum soluebas Sabbathum,
 sed & patrem suum dicebas Deum: aqualem se
 faciens Deo. Hac sunt Euangelistæ verba, qui-
 bus SS. Patres resellunt blasphemam Arij hære-
 sim dicentes, filium Patre esse minorem, illa no-
 5.18.
 tant D. Ambrosi & D. Cyrril, & Realiter Chri-
 stus (ait D. Euangelista) his verbis se faciebat & 5.18.
 declarabat, & huius miraculi occasione, Patris 5.18.
 & sequalem;
 Videamus modò (inquit SS. Patres) uter hic
 men-

mentitur, Christus vel eius Evangelista. Menti posse nemo dicat. Euangelistam, cuius lingua, eius calamus Spiritus S. ducbat regebat, dirigebat, Spiritus ille veritatis: Vero quod que verius est, longissime a Christo omne mendacium abfuisse: etenim ille erat summa; suprema, ac prima veritas: de fide igitur est (inquit D. Ambros.) quod perspicue Arius aut contradicat Euangelistam, cum dicat quod nec se Christus declarauit, nec dixit, se esse Patri aequalis, aut ipsi contradicat Christo, qui se ut talen promulgit. Illum (inquit) ipsi confundunt Iudei: cum enim illi haec verba clare prolatas sic intelligerent, ex illo tempore Christo moliri infidias non desitterunt. Ille vero nedum dicta a se reuocavit aut pedem retraxit, quinimo eo posito fundato mens procellit vterius, articulum hunc diuinis confirmans rationibus, sequitur illis manifestans, ut Deut. 11. à Moysi promissum, dum ei Dominus ait: Propheta suscitabo de gente tua, &c. Quodque in le Dens verbum suum impleverat, ipsi vero perduelles essent: cum enim illis Deus antiquum suum promissum, ac iuramentum complexeret, de mittendo Messiam, illi suis non habentis promissis de illo recipiendo, quando veniret & se illis aperte manifestaret presentem; progressus est autem Dominus hac tot diuinis clarisque demonstrans rationibus, ut illos & summo pudore confuderit, nos autem coramque Ecclesiastis in verâ diuinatatis luce illuminari. Cum essent autem haec argumenta, ac rationes adeo sublimes, eas voluit D. Ioannes ad longum exarare, ita ut his reliquum capituli scribens, satis fuse impenderit: eorum omnium illud statuens fundamentum, facinus scilicet illud hodiernum tam mirabile. Magnum facinus, postquam Christi diuinitatem argumentum. Quocirca illud Euangelista debitis suis, iisque admirandis descripsit circumstantias illud: igitur attendamus.

§. 3. Erat dies festus Iudeorum. Operatur Christus hoc miraculum in festo celebriori, quo piures habeant testes.

¶ 7 E Narrans D. Ioannes hoc prodigium, supponit fuisse diem festum Iudeorum: Erat dies festus Iudeorum. Opinatur D. Iren. fuisse Lib. 2. con- festum Pascha, & hoc supponere solet D. Ioannes, nes in principiis operibus, quae de Christo memorat. Primum, cum se manifestavit in templo, negotiatorum, columbalque vendentes ejiciens, quo primarios Sacerdotes, omnemque populum Hieron. Bap. de Lanuza, Tom. I.

exterrit circumstantem: fuit autem hoc circa festum Paschalis: Proprius erat Pascha Iudeorum. Ioh. 2. 1. Miraculum seu multiplicatio panum contigit tempore Paschali. Erat dies festus Iudeorum. Hoc dierum quoque in Paschate Christus peregit. Primò quo nobis innotescat, Deo nullum festivus Pascha celebrari, quād dum uobis sua largitur beneficia liberalis. Lazarus est Dominus tuus. Dicitur: per vos, bene vobis faciens, ait Moyses. Secundo: 63. quo doccamur, quod si nobis omnibus si diebus, bonis operibus incumbendum, præcipue tamen hæc diebus festi exercetemus, viporta particula riter institutis, ut ea cultui diuino consecremus: quoque sunt festa celebriora, eò sint & opera vestra bona perfectiora: In illis tibi conuenient visitare Nosoconia, viduis opitulari, captiuos consolari &c.

Voluit Christus unico iecta actuque confundere horum nequitiam proditorum, quo ad obseruantiam legis circa festorum cultum, nosque patiter erudit, quis si verus ac legitimus cultus, T. quo nobis præcipitur, festa celebremus. Admitte Festam omnes, quanto studio Dominus nobis precepit festorum cultum, illum praे reliquis præ nobis, cepit incultus sapientia, eisque ceremonias, quas ordinavit, ac volunt ut in illis seruarentur, prouida de preciis capitis (ad minus) statuit eorumdem transgreditoribus, lege tam stricta, ut hominem ligat, dia felio igitur itruendo colligentem proprio ore lapidandam condemnari. Quis non stupeat, zelum cultus Dei viri S. Nehemiae, nobis à Sp. ritu S. relatum? Iam septuaginta annis dura populus Dei in Babylonie seruitute oppresus ingemuerat, plurimorum scelerum reus. His peractis, dispoluit benignus Deus, ut egredieretur, ac in patriam suam Hierusalem liber reuertetur. Illuc reuensis Iudeis instauratis domorum suarum ruinis, iuderibus reparatis vidiit D. Nehemias ut ipse haec narrat, In diebus illis vidi in Iudea 2. Edr. da calcantes torcularia in Sabbatho, portantes acer nos, & onerantes super aulos vinum & vias, & fiscus, & omnis onus; & inferentes in Hierusalem die Sabbathi. Et conestauit sum, ut in die qua videretur licet, viderent. Et Tyre habitauerunt in ea, inferentes pisces & omnia venalia: & vendebant in Sabbathi filii Iuda in Hierusalem. His graniter commotu vir Dei, insulsa lachrymis, voce flebili, illos arguere, meliora suadere toto conatur pectore: Quid agitis, o viri, quid agitis. An id est capiuitate miseranda soluti in patios lares reuensi, ut ad primita peccata relabamur, & sunt nobis posteriora peiora prioribus? An Canes ad vomitum? Quia si hac res mala, quam vos fa-

H h h

titia